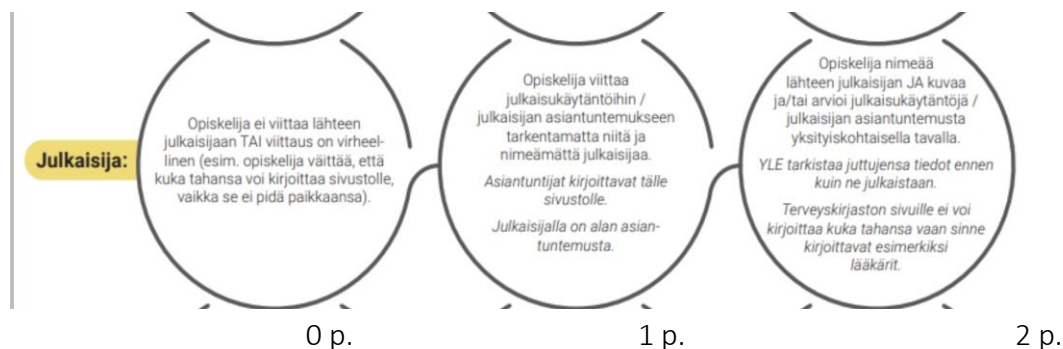

Ohje oppimateriaaliin: Arviointityökalu

Arviointityökalua käytetään oppilaiden taitojen arviointiin yläkoulussa ja lukiossa. Työkalu soveltuu tehtävään, jossa oppilas lukee ja arvioi 3–5 tekstiä, antaa niistä luotettavuusarvionsa asteikolla 1–5 ja perustelee luotettavuusarvionsa kirjallisesti.

Arviointityökalu sisältää viisi näkökulmaa, joiden avulla tekstien luotettavuutta arvioidaan: kirjoittaja, julkaisija, motiivit eli tarkoitusperät, evidenssi ja varmentaminen. Arviointityökalussa on autenttisia esimerkkejä lukiolaisilta. Nämä esimerkit havainnollistavat luotettavuuden arvioinnin syvällisyyttä. Mitä korkeampi pistemäärä, sitä syvällisempi arvio.

Arviointityökalua voi käyttää kahdella tapaa. Ensiksi opettaja voi arvioida, kuinka hyvin oppilas on osannut perustella tekstien luotettavuusarvioitaan. Toiseksi sitä voi käyttää vertaisarvioinnissa. Seuraavassa kuvassa on esitetty esimerkkinä arviointityökalusta tekstin julkaisijan arvioinnin kriteerit. Tekstin julkaisijan arvioinnissa yhden pisteen perustelussa oppilas on kiinnittänyt huomiota oikeisiin asioihin eli esimerkiksi siihen, kuka voi kirjoittaa sivustolle. Kahden pisteen vastaukset ovat tarkempia. Niissä tulee ilmi julkaisijan nimi ja julkaisukäytänteet. Myös sivustolle kirjoittavien asiantuntijoiden ala on täsmennetty.

Työkalu soveltuu parhaiten siis sellaisiin tehtäviin, joissa oppilas arvioi useampaa kuin yhtä tekstiä. Nimittäin jokaista tekstiä ei ole aina tarkoituksenmukaista arvioida kaikista työkalun viidestä näkökulmasta. On kuitenkin tärkeää, että oppilas osaa tarvittaessa kiinnittää huomiota useisiin näkökulmiin ja arvioida jotakin näkökulmaa syvällisesti. Tämän huomioiminen on tärkeämpää kuin kokonaispistemäärän laskeminen.

Vertaisarvioinnissa oppilas voi tarkastella luokkatoverinsa vastauksia ja laskea, kuinka monta eri näkökulmaa vastauksista löytyy. Hän voi myös alleviivata kohtia, joissa on syvällistä, kahden pisteen arvoista perustelemista. Kun oppilas tarkastelee muiden perusteluja, hän voi huomata jotain, mitä ei ole tullut itse ajatelleeksi. Oppimista tukee myös arvioinnin jälkeinen yhteinen keskustelu.